

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-86

3.2.2023

Eika Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Utrasing av mur – plutselig?

Sikrede oppdaget at innvendig mur i uthus fra 1929 hadde rast sammen. Takstmannen konkluderte med at skaden hadde oppstått plutselig, men at det hadde oppstått mindre bevegelser i steinblokkene og massene over tid. Takstmannen mente videre at slik skade normalt ikke oppstod ene og alene som følge av kraftig regnvær ved et enkelttilfelle. Sikrede anførte at utrasingen oppstod plutselig og dermed var dekket under bygningsforsikringen. Selskapet avviste ansvar og anførte at skaden ikke hadde oppstått plutselig. Nemnda kom til at skaden var dekningsmessig og viste til at forsikringen omfattet plutselige skader, og at det ikke var et krav etter vilkårene at selve skadeårsaken var plutselig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på mur og spørsmål om skaden oppsto plutselig.

Sikredes bygningsforsikring har følgende vilkår:

4 HVILKE SKADER SOM ERSTATTES

4.1 FELLESREGLER

(...)

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett. Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

(...)

4.12 NATURSKADE

Omfatter

Naturskade som direkte skyldes naturulykke i form av skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.

(...)

4.13 ANNEN SKADE

Omfatter

Annen skade på bygning og som ikke er nevnt i pkt. 4-2-4.11.

(...)

Omfatter ikke

Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.

Sikrede var borte fra eiendommen fra 24.8.22 og oppdaget da han kom tilbake 16.9.22 at deler av innvendig mur i uthuset fra 1929 hadde rast ut. Skaden ble meldt inn til selskapet som kontaktet takstmann. I rapport av 27.9.22 konkluderte takstmannen med følgende:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Deler av en innvendig grunnmur av steinblokker har rast ut, hvorpå større steinblokker og fyllmasser bak steinmur har falt inn i et uinnredet rom i underetg. Dette rommet har fjellgrunn og jordmasser som gulv.

Skaden har trolig blitt utløst i forbindelse med kraftig regnvær, hvor regnvann har fulgt åpninger i fjellgrunn/steinfylling under bygget. Dette har selvsagt oppstått mange ganger i årenes løp, men iflg. Forsikringstaker var det ingen synlige tegn til svekkelser i utrast grunnmur i forkant av skaden. Derav anses skaden må ha oppstått som en plutselig og uforutsett hendelse, men det må allikevel antas at det har oppstått mindre bevegelser i steinblokker og grunnmasser over tid. Denne typen skade vil normalt ikke ha oppstått ene og alene som følge av kraftig regnvær ved et enkelttilfelle.

Når én stein først har rast ut, så har et flertalls antall steinblokker deretter rast. Mur har en bredde av ca 1,5 meter, og med en høyde på 2,0 meter. Det bør nevnes at det i 2019 og 2020 ble utført sprengningsarbeid ved en liten kraftstasjon, noen hundre meter unna skadestedet. I forbindelse med dette sprengningsarbeidet har det iflg. Forsikringstaker oppstått godt merkbare rystelser i grunnen på hans eiendom. Slike rystelser kan ha medført at enkelte steinblokker i grunnmur har beveget seg noe, uten at forsikringstaker har oppdaget dette.

Når oppstod skaden

Skade ble oppdaget 16.09, dagen etter at forsikringstaker kom til fritidseiendommen. Forsikringstaker var her sist 24.08, og mur var da i orden. Det var et kraftig regnvær 26.08, og iflg. en nabo til denne eiendommen var her store nedbørsmengder 26.08. Derav mistenkes det at skaden har oppstått denne dato.

Sikrede fremla avisartikler fra lokalavisen datert 30.8.22 som omhandlet skader etter regnværet fredag 26.10.22.

Sikrede krever erstatning og anfører at skaden oppstod plutselig og derfor er dekket av forsikringen.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skaden ikke er dekket av forsikringen fordi den ikke har inntruffet plutselig. Selskapet viser til hovedårsakslæren og anfører at hovedårsaken til skaden er svekkelser som har oppstått over tid på grunn av utvasking og forflytning av grunnmassene under uthuset.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på mur.

Sikredes bygningsforsikring omfatter skade som inntreffer "plutselig og uforutsett", herunder "Annen skade på bygning". Forsikringen omfatter ikke:

Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.

Forutsetningen for dekning er etter dette at skaden inntraff "plutselig og uforutsett". Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men rettspraksis og langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom en dag eller 12–13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lenger tid, jf. LG-2016-148681 og f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006, 2020-640 og 2021-1093.

Takstrapporten sier følgende om skaden:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Deler av en innvendig grunnmur av steinblokker har rast ut, hvorpå større steinblokker og fyllmasser bak steinmur har falt inn i et uinnredet rom i underetg. Dette rommet har fjellgrunn og jordmasser som gulv.

Skaden har trolig blitt utløst i forbindelse med kraftig regnvær, hvor regnvann har fulgt åpninger i fjellgrunn/steinfylling under bygget. Dette har selvsagt oppstått mange ganger i årenes løp, men iflg. Forsikringstaker var det ingen synlige tegn til svekkelser i utrast grunnmur i forkant av skaden. Derav anses skaden må ha oppstått som en plutselig og uforutsett hendelse, men det må allikevel antas at det har oppstått mindre bevegelser i steinblokker og grunnmasser over tid. Denne typen skade vil normalt ikke ha oppstått ene og alene som følge av kraftig regnvær ved et enkelttilfelle.

Når én stein først har rast ut, så har et flertalls antall steinblokker deretter rast. Mur har en bredde av ca 1,5 meter, og med en høyde på 2,0 meter. Det bør nevnes at det i 2019 og 2020 ble utført sprengningsarbeid ved en liten kraftstasjon, noen hundre meter unna skadested. I forbindelse med dette sprengningsarbeidet har det iflg. Forsikringstaker oppstått godt merkbare rystelser i grunnen på hans eiendom. Slike rystelser kan ha medført at enkelte steinblokker i grunnmur har beveget seg noe, uten at forsikringstaker har oppdaget dette.

Når oppstod skaden

Skade ble oppdaget 16.09, dagen etter at forsikringstaker kom til fritidseiendommen. Forsikringstaker var her sist 24.08, og mur var da i orden. Det var et kraftig regnvær 26.08, og iflg. en nabo til denne eiendommen var her store nedbørsmengder 26.08. Derav mistenkes det at skaden har oppstått denne dato.

Rapporten sier at skaden er "utløst" av kraftig regnvær "hvor regnvann har fulgt åpninger i fjellgrunn/steinfylling under bygget", men at regnet har fulgt samme vei under bygget "mange ganger i årenes løp", og at det derfor «har oppstått mindre bevegelser i steinblokker og grunnmasser over tid. Denne typen skade vil normalt ikke ha oppstått ene og alene (om følge av kraftig regnvær ved et enkelttilfelle". Nemnda forstår dette slik at kraftig regnvær har ført til plutselig skade, men at regnvær over tid har ført til bevegelser i steinblokker og grunnmasser. Taksten sier imidlertid ikke at skaden på muren har utviklet seg over tid, men at den bakenforliggende årsaken har hatt en slik utvikling. Forsikringen omfatter plutselig skade, og ordlyden stiller ikke krav om at skadeårsaken er plutselig. En plutselig skade omfattes derfor av forsikringen selv om skadeårsaken har utviklet seg over tid med mindre vilkårene spesifikt unntar plutselig skade med en viss årsak. Forsikringen unntar her "setninger i grunnen eller bygget", men taksten nevner ikke setninger. Nemnda kan da ikke se at det er noe grunnlag for å unnta skaden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).